

Vurdering av politiske forslag (1)

Du er saksbehandler i et departement. Du er utdannet økonom og har mange års erfaring på fagområdet ditt. Statsråden ønsker å øke avgiften på brus for å begrense salget og på den måten bedre befolkningens helse. Du og to andre kollegaer i departementet har fått i oppgave å utarbeide et lovforslag om økningen av avgiften.

Dere skal belyse de økonomiske konsekvensene av forslaget, herunder i hvilket omfang en høyere avgift vil øke grensehandelen. Etter din vurdering vil forslaget ha stor effekt på grensehandelen, og dette er en vesentlig ulempe ved forslaget. Du legger fram din økonomiske analyse for lederen din som også har erfaring med området. Lederen din deler ikke din vurdering. Lederens tilbakemelding er at dette forslaget vil ha liten effekt på grensehandelen, jf. lignende utredninger. Lederen medgir imidlertid at konklusjonen ikke er helt klar. Du er ikke overbevist om at lederens vurdering er korrekt og overveier å gå til ekspedisjonssjefen. Du endrer likevel konklusjonen i overensstemmelse med lederens vurdering.

Hvilke dilemmaer kan denne saken reise?

Vurdering av politiske forslag (2)

Du er saksbehandler i Landbruks- og matdepartementet. Lederen din ber deg om å utarbeide et notat hvor du skal redegjøre for bruk av 100 millioner kroner til naturskadeerstatning i et område på Sunnmøre. Statsråden vil gjerne gå ut med forslaget om én måned.

Departementet har bevillingsmessig og lovmessig hjemmel for forslaget, men du finner raskt ut at prosjektet ikke vil oppfylle de faglige kriteriene for å tilkjenne naturskadeerstatning. Du tar opp saken med lederen din. På den ene siden er dere klar over at statsråden er meget oppsatt på nettopp dette prosjektet som skal brukes for å inngå en større politisk avtale. På den annen side er dere enige om at forslaget har faglige mangler. Dere blir enige om å utarbeide et notat til statsråden, der dere beskriver forslagets faglige svakheter. Dere foreslår også

for statsråden at initiativet droppes.

Hvilke dilemmaer kan denne saken reise?

Vurdering av politiske forslag (3)

Du er spesialrådgiver i Arbeidstilsynet. Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) har fremmet et lovforslag om å forenkle reglene i arbeidsmiljøloven vedrørende kravene til helse, miljø og sikkerhet (HMS). Forenklingen vil innebære færre kostnader for virksomhetene.

Direktøren i Arbeidstilsynet er imot forslaget fordi vedkommende mener at forslaget reelt sett ikke vil føre til besparelser for virksomhetene, og at antallet arbeidsulykker derimot vil øke som følge av dette. Du blir bedt om å skrive et notat til ASD hvor du påpeker dette. Du blir videre bedt om å lage noen korte talepunkter som direktøren skal ha med seg i et møte med ASD.

I din analyse av forslaget legger du ved en rapport fra EU som klart peker på at forslaget kun vil medføre en liten økning i antallet arbeidsulykker, men vil ha en relativt stor økonomisk innsparing for virksomhetene. Funnene i rapporten omtaler du i notatet.

Du kjenner imidlertid direktørens holdning og skriver derfor i talepunktene til direktøren at forslaget er uakseptabelt, idet det er uverdige å akseptere selv en liten stigning i antallet ulykker for å redusere virksomhetens kostnader. I talepunktene nevner du ikke rapporten fra EU eller de andre positive effektene av lovforslaget.

Hvilke dilemmaer kan denne saken reise?